

Aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Baarn, 18 december 2023

Onderwerp: Zienswijze VBV op rapport vuurwerkkrampen Enschede en Culemborg

Geachte leden van de vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid, geachte Kamerleden,

In opdracht van uw Kamer deed een onderzoeksteam van de vakgroep Bestuurskunde van de Universiteit Twente, opnieuw onderzoek naar de vuurwerkkrampen in Enschede en Culemborg. Vrijdag 1 december jongstleden verscheen het onderzoeksrapport¹ 'Leren van twee vuurwerkkrampen', waarin harde conclusies worden getrokken. Die conclusies zijn helder en belangrijk. Op donderdag 21 december aanstaande organiseert uw commissie een technische briefing over het onderzoek naar de vuurwerkkrampen.

Gegeven de betrokkenheid van de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (hierna: VBV) bij de vraag welke risico's burgers en brandweerlieden lopen bij vuurwerkbranden, geven wij u in deze brief graag onze zienswijze op de conclusies van het onderzoeksteam. Niet in de laatste plaats omdat de blusinstructie voor de brandweer door de onderzoekers als ontoereikend is gekwalificeerd.

Inleiding

Omdat de VBV, mede naar aanleiding van de nasleep van de vuurwerkkramp en de onduidelijkheden over de blusinstructie bij vuurwerkbranden tijdens het Algemeen Overleg van 18 oktober 2018², werd gevraagd om haar mening over de gevaarstelling en blusinstructie voor de brandweer bij vuurwerkbranden en branden in vuurwerkopslagplaatsen, hebben wij een veldonderzoek uitgevoerd en materie-deskundigen uit onze achterban geraadpleegd. De resultaten van ons onderzoek schetsten een verontrustend beeld over de gevaaraspecten bij vuurwerkbranden in relatie tot het beoogde optreden van de brandweer. Dat wordt in het rapport van het onderzoeksteam bevestigd. Bovendien bleken de 25 regionale brandweerkorpsen in ons land geen uniforme instructies te hanteren bij incidenten met vuurwerk.

Daarom hebben wij begin 2019 uw commissie en de minister van Justitie en Veiligheid geïnformeerd over onze bevindingen en verzocht³ om een onafhankelijk onderzoek. Echter, tot nu toe heeft geen enkel onderzoek geleid tot duidelijkheid over de gevaarstelling van vuurwerk en het handelingsperspectief van de brandweer. Die twijfel over de blusinstructie moet worden weggenomen. De vraag is bovendien of dat met de door de onderzoekers gegeven handvatten nu kan worden bewerkstelligd.

Gelet op het standpunt van de minister van Justitie en Veiligheid in de brief van 1 maart 2023⁴ en het feit dat de met brede steun aanvaarde motie⁵ om, in samenspraak met de betrokken beroepsorganisaties, te bezien of nader (praktijk)onderzoek naar de blusinstructies bij vuurwerk nodig is, niet heeft geleid tot een

¹ Rapport 'Leren van twee vuurwerkkrampen', Universiteit Twente, 1 december 2023

² Kamerstuk 29517, nr. 148

³ Brief aan de minister van Justitie en Veiligheid, VBV, 8 februari 2019

⁴ Kamerstuk 29517, nr. 232

⁵ Kamerstuk 29517, nr. 239

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Tolweg 5
3741 LM Baarn
Post : Postbus 147
3740 AC Baarn

Home : www.brandweervrijwilligers.nl
E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl

Fiscaal : 81.86.45.167
KvK-nummer : 08168567
Bank: NL16 RABO 0309 1304 25

aanvaardbaar resultaat, komt een adequate, doeltreffende, maar vooral veilige inzet van de brandweer bij vuurwerkbranden in het geding.

Impact

Zo is de impact van de onderzoeksresultaten op de huidige regels voor de opslag van vuurwerk aanzienlijk. Dat geldt eveneens voor de conclusies van de onderzoekers aangaande de bestrijding van vuurwerkbranden. In het bijzonder in relatie tot de blusinstructie en de in acht te nemen veiligheidsafstanden. De impact hiervan op de operationele inzetstrategieën van de brandweer, en daarmee de mogelijkheden om een brand waarbij vuurwerk is betrokken effectief, maar ook veilig te kunnen beperken en/of bestrijden, is derhalve niet minder groot. Een eerste impressie van de ontstane twijfel bij branden waarbij vuurwerk is betrokken diende zich kort na de publicatie van het rapport al aan bij een woningbrand in het Zeeuwse Bruinisse⁶.

De belangrijkste conclusie, die de VBV op grond van de voorliggende rapportage kan trekken, is dat de twijfels over de blusinstructies, die de VBV al sinds jaren⁷ heeft geuit, gegrond blijken te zijn. De behoefte aan inzicht in en duidelijkheid over de risico's bij dit soort incidenten, is nog steeds onverminderd groot. In samenhang bezien is de veiligheid van burgers en brandweerlieden bij vuurwerkbranden nog altijd in het geding.

Gelet op de onduidelijkheden over de voorgeschreven veiligheidsafstanden, is het hoe dan ook de vraag of de huidige vuurwerkopslagen, midden in of dicht bij woongebieden, nog wel acceptabel zijn. Voorts dient voor het geven en opvolgen van richtlijnen een classificatiemethode te worden toegepast die specifiek ontworpen is voor opslag van vuurwerk in plaats van de huidige methode die is gericht op transport over de weg (ADR).

Verzoek

Dat brengt ons tot slot bij onze reactie van 31 maart 2023⁸ op het commissiedebat van 1 februari 2023. Daarin vroegen wij uw aandacht voor het (laten) instellen van onafhankelijk praktijkonderzoek zodat alle vormen van onduidelijkheid over de gevaarstelling van vuurwerk en het handelingsperspectief van de brandweer kunnen worden weggenomen. Met de conclusies van het onderzoeksteam in onze handen richten wij ons opnieuw tot uw commissie met hetzelfde verzoek. Dit met de verwachting dat uw commissie definitief een eind wil maken aan alle onzekerheid.

De VBV is graag bereid om gezamenlijk met alle betrokken partijen te werken aan het oplossen van het hierboven omschreven vraagstuk. Onze ervaring en expertise stellen wij daarvoor graag ter beschikking.

Vanzelfsprekend gaan wij hierover graag verder met u in gesprek.

Met vriendelijke groet en in afwachting van uw reactie.

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Dokter', is written over a light blue circular stamp. The signature is fluid and cursive.

Marcel Dokter
voorzitter

⁶ Artikel 'Brandweer trekt zich terug bij brand Bruinisse vanwege vuurwerk op zolder', NOS, 3 december 2023.

⁷ Opiniëartikel 'Vuurwerk blussen? Kijk uit!', VBV, 14 februari 2019

⁸ Reactie op commissiedebat brandweer en crisisbeheersing, VBV, 31 maart 2023